herpy

GEKKOER

Pacific gecko

Dactylocnemis pacificus

En nervøs, hurtig og smukt tegnet natgekko fra den nordvestlige del af New Zealands Nordø, hvor den lever i krat, skov og på klippekyster. Den føder levende unger, bliver 14-18 cm lang og kan blive over 20 år gammel. Den trives i et køligt, tempereret klima.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Hoplodactylus pacificus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**14-18 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-25 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende, klippeboende og jordboende**
Biotop	**Klippeterræn og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**50 × 50 × 100 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**18-24 °C**
Temperatur, nat	**12-18 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter, frugt og nektar**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**18-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**270-360 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Slægten *Dactylocnemis* står på CITES liste III (opført af New Zealand) og i bilag C i EU's forordning om handel med vilde dyr, så handel og indførsel kræver dokumentation. Kontakt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, før du overvejer at anskaffe arten.

Om arten

Dactylocnemis pacificus er en nataktiv gekko med en kraftig gribehale, som den bruger som et ekstra lem, når den klatrer i buske og træer. Ryggen er brun, olivengrøn eller grå med pletter, striber, vinkelmønstre eller bånd, som er lysere end bundfarven. Nogle dyr har sennepsgule pletter, især i nakken, og enkelte har et rosa eller orange skær. Bugen er ensfarvet lysegrå, øjnene er brune, og tæerne er smalle.

Kroppen er op til 9 cm fra snude til kloak, og halen er længere end kroppen, så den samlede længde er omkring 14-18 cm. Voksne dyr vejer op til 19 g. Arten er kendt for at være nervøs og hurtig og taber let halen, så den egner sig dårligt til håndtering.

Arten blev beskrevet i 1842 som *Naultinus pacificus* og har i mange år stået i slægten *Hoplodactylus*. Den blev flyttet tilbage til slægten *Dactylocnemis* i 2011, da DNA-undersøgelser viste, at gruppen består af flere nært beslægtede former, som tidligere blev regnet for én meget variabel art. Dyr af slægten i fangenskab kan derfor høre til en anden, endnu ubeskrevet art, og forskellige former må ikke blandes og krydses.

Udbredelse og levested

Dactylocnemis pacificus findes kun i New Zealand: i den nordvestlige del af Nordøen nord for Whanganui-floden og nordvest for Raukumara-, Te Urewera- og Kaweka-bjergene, og på mange øer langs nordøstkysten. På Nordøens nordligste spids, Aupōuri- og Karikari-halvøerne, afløses den af nært beslægtede, endnu ubeskrevne former.

Udbredelsen er stor, og arten er ikke truet på verdensplan. På fastlandet går bestandene dog tilbage på grund af indførte rovpattedyr og tab af levesteder, mens bestandene på mange øer ud for kysten er stabile.

> **Oprindelig udbredelse:** New Zealand.

LEVESTED

Dactylocnemis pacificus lever i mange slags levesteder: sumpe, krat, ældre skov, klippekyster, bagklitter, små klippeøer og klippefremspring. Den er især knyttet til lavlandsskov og krat med manuka og kanuka. Om dagen gemmer den sig i sprækker i klipper og lerskrænter, i hule træer, under løs bark, i tætte halvgræsser på jorden og i epifytter højt oppe i trækronerne. Om natten søger den føde både på jorden og i buskene.

Klimaet i udbredelsesområdet er tempereret og mildt med fugtige vintre, næsten uden frost ved kysten og med sommerdage på omkring 20-25 °C. Om natten er det køligere. Arten er altså tilpasset moderat varme, ikke tropisk varme.

Pasning

TERRARIET

Pasningen af *Dactylocnemis pacificus* er kun sparsomt beskrevet. Arten regnes for forholdsvis let at holde og avle, men der findes ingen dokumenterede temperaturer, så klimatallene bygger på udbredelsesområdet. *D. pacificus* lever mest i træer og buske, men søger langt mere føde på jorden end *Mokopirirakau granulatus*, som den ofte lever sammen med. Højde er vigtigere end bundareal, men bunden skal også bruges.

En han med to hunner skal have et terrarie på mindst 50 × 50 × 100 cm (længde × bredde × højde). Indret det med levende planter, stammer, grene og et lag løv på bunden. Skjul er afgørende, fordi arten er sky og sjældent kommer helt frem i dagslys. Hule bambusrør, både på jorden og ophængt vandret højt oppe langs siderne, korkrør, løse barkstykker og stakke af plader med smalle mellemrum på bunden bruges gerne. Placér skjulene tæt på de lune pletter ved nettet, for arten soler sig kun fra dækning.

To hanner må ikke holdes sammen, fordi de bider hinanden. Ungerne er selvstændige fra fødslen og vokser bedst op i en mindre boks for sig. Ventilationen skal være god, så luften ikke bliver stillestående. Pasningen svarer i det hele taget til *Mokopirirakau granulatus*, som er den bedst kendte gekko fra New Zealand i fangenskab.

TEMPERATUR

Temperaturerne er ikke dokumenteret for arten i fangenskab og følger klimaet i udbredelsesområdet. Om dagen skal der være 18-24 °C i terrariet og om natten 12-18 °C, så det køler naturligt af. Om vinteren må nattemperaturen gerne falde mod 10-12 °C.

Arten kommer fra et køligt klima, så terrariet må ikke stå i direkte sol eller i et varmt rum om sommeren. Der er ikke brug for en varmelampe i et almindeligt stuemiljø. Direkte kontakt med varmepærer og varmemåtter giver forbrændinger af øjnenes gennemsigtige skjold, så ekstra varme skal altid sidde uden for dyrets rækkevidde og styres af en termostat. Mål med et digitalt termometer både øverst og nederst.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 50-80 %. Spray terrariet let om aftenen, så blade og bark er fugtige om natten, og lad det tørre delvis op i løbet af dagen. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer.

Gekkoen drikker dråber fra bladene. Stil desuden en lav skål med frisk vand, som skiftes ofte. Et hygrometer viser, om rytmen holder.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Dactylocnemis pacificus er nataktiv og soler sig kun skjult nær sit dagskjul, så den har intet dokumenteret behov for UVB. Et svagt UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1) over den ene side af terrariet er en god, men valgfri løsning, når der er rigeligt med skygge og skjul. Brug ikke stærke spotlamper. Dagslængden følger årstiden: omkring 12-14 timer om sommeren og 10 timer om vinteren, med mørke om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Dactylocnemis pacificus er altædende, men lever mest af insekter. I naturen tager den møl, fluer, biller, græshopper og andre hvirvelløse dyr, og den slikker nektar, saft fra små frugter og honningdug fra skjoldlus.

Giv levende insekter som fårekyllinger, små græshopper, fluer og møl, pudret med kalk og D3-vitamin, to til tre gange om ugen. Ungerne får bananfluer og små stuefluer. Tilbyd desuden en gang imellem en lille skål med frugtpuré eller moset banan, gerne med lidt fortyndet honning. Arten bliver let overvægtig, og tegnene er en tyk, opsvulmet hale og fedtfolder på halsen. Den søde føde skal derfor gives sparsomt.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dactylocnemis pacificus er hurtig, nervøs og taber let halen, så håndtering holdes på et minimum. Flyt den kun, når det er nødvendigt, og lad den løbe fra hånd til hånd over en lav, blød flade. Tag aldrig fat i halen.

Arten lever enkeltvis, men mange dyr kan dele det samme skjul, især på øer med tætte bestande. I terrariet kan en han og to hunner holdes sammen, når der er mange skjul. Hannerne er aggressive over for andre hanner, især i parringstiden, og vilde hanner har ofte ar efter kampe. Om dagen ses arten sjældent, og den kommer kun helt frem i mørke.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kendes på de to hemipenisposer ved halens rod og en række porer foran kloakken. *Dactylocnemis pacificus* bliver kønsmoden efter halvandet til to år. Hunner bør først sættes i avl, når de er fuldt udvoksede og i god kondition.

PARRING

Parringen sker om efteråret. Hannen bider gentagne gange hunnen i nakken og på hovedet; det ser voldsomt ud, men er normalt. Se efter skader, og del dyrene, hvis en hun jages uafbrudt. En kølig vinter med kortere dage hører til den naturlige rytme.

ÆGLÆGNING OG KULD

Dactylocnemis pacificus føder levende unger og lægger altså ingen æg. Hunnen føder en eller to unger om året, i naturen fra omkring februar, altså sidst på sommeren på den sydlige halvkugle. Hos dyr, der holdes uden for udbredelsesområdet, kan fødslen komme så sent som i april. Drægtighedens længde er ikke dokumenteret; tallet i boksen er et skøn ud fra tiden fra efterårets parring til fødslen året efter.

INKUBATION

Der er ingen inkubation, fordi hunnen bærer ungerne indtil fødslen. Hold hunnen i ro, giv hende rigeligt med føde, kalk og skjul, og lad terrariet følge årstidernes temperaturer.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er selvstændige fra første dag og flyttes til en mindre opdrætsboks med skjul, planter og løv. De fodres med bananfluer og små stuefluer, pudret med kalk, og sprayes let dagligt. Efter omkring to år er de store nok til at komme i et terrarie til voksne. Hold dem adskilt fra voksne hanner.

Sundhed og typiske fejl

Sygdomme hos *Dactylocnemis pacificus* er kun sparsomt dokumenteret. De typiske problemer er:

- Overvægt. Tegnene er en tyk, opsvulmet hale og fedtfolder på halsen. Giv frugt og honning sparsomt.

- Forbrændinger af øjnenes skjold fra varmepærer eller varmemåtter, som dyret kan røre ved.
- For høj varme i længere tid.
- Tabt hale ved håndtering. Halen er et forsvar, og dyret mister den let.
- Hudskifteproblemer, som også ses hos vilde dyr. Giv et fugtigt skjul.
- Indvoldsorm, mider og bakterier som *Salmonella*, som findes hos vilde dyr af slægten. Vask hænder efter kontakt.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.